

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Юридичний факультет
Кафедра кримінального права та правосуддя

АДВОКАТУРА В УКРАЇНІ

Методичні вказівки до семінарських занять
для підготовки здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня «бакалавр»
денної та заочної форми навчання
за спеціальністю 081 «Право»
освітньо-професійної програми
«Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
кримінального права та правосуддя
Протокол № 2 від 02.09. 2019 року

Адвокатура в Україні. Методичні вказівки до проведення семінарських занять здобувачів вищої освіти спеціальності 081 «Право», освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)» / Укл.: Головка М.Б. - Чернігів: ННІ права і соціальних технологій ЧНТУ, - 2019. - 41 с.

Укладач: Головка Михайло Борисович, професор кафедри кримінального права та правосуддя ЧНТУ, к.ю.н., доцент

Відповідальний за випуск: Коломієць Наталія Володимирівна, завідувач кафедри кримінального права та правосуддя, доктор юридичних наук, доцент.

Рецензент: Марущак Наталія Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри теорії та історії держави і права, конституційного права юридичного факультету Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій ЧНТУ

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “АДВОКАТУРА В УКРАЇНІ”.....	6
1.1 Тематичний план навчальної дисципліни “Адвокатура в Україні”	6
1.2 Розподіл обсягу годин з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю	10
1.3 Структура навчальної дисципліни	10
1.4 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни	11
2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	16
Тема 1. Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні», історичні аспекти становлення адвокатури.....	16
Тема 2. Поняття адвокатури, її завдання, організаційні форми, види і принципи адвокатської діяльності	19
Тема 3. Організація сучасної адвокатури України. Адвокатське самоврядування. Етика адвокатської діяльності.	21
Тема 4. Захисник у кримінальному провадженні під час досудового розслідування.....	25
Тема 5. Захист у суді першої інстанції. Особливості захисту в окремих категоріях справ.....	28
Тема 6. Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень	32
Тема 7. Участь адвоката у цивільному, господарському і адміністративному судочинстві	36
3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	39

ВСТУП

Наука про адвокатуру є однією зі спеціальних галузей юридичної науки, якій відводиться важлива роль у системі наукового забезпечення зміцнення законності та правопорядку. У ній поєднуються перетворені і вдосконалені висновки фундаментальних галузей права і порівняно недавно з'явилися нові висновки правової думки.

Наприкінці ХХ століття у світі нараховувалось близько 4 млн. адвокатів. Сюди входили приблизно 850 тис. адвокатів із США, 450 тис. - з країн європейського співтовариства, 400 тис. - з Індії, 300 тис. - з Бразилії та близько 1,5 млн. - із решти світу.

В Україні функціонування інституту адвокатури впливає з положень ст.ст. 59 та 131-2 Конституції України, згідно з якими для надання професійної правничої допомоги діє адвокатура, виключно адвокати здійснюють захист і представництво в суді, крім випадків, встановлених законом. Кожен має право на професійну правничу допомогу. У випадках, передбачених законом, ця допомога надається безоплатно.

Сучасний етап розвитку українського суспільства, інституціональні зміни вимагають вдосконалення організації та функціонування адвокатури як важливого інституту громадянського суспільства. У порівнянні з тенденціями минулого століття ставлення до прав і свобод людини і громадянина докорінно змінилося. При цьому необхідною умовою формування правової держави стало вдосконалення правового захисту прав і свобод громадян і юридичних осіб. Кінцева мета діяльності такої держави полягає в забезпеченні прав і свобод людини і громадянина. Досягнення цієї мети нерозривно пов'язане з обов'язком держави створювати систему та механізми захисту прав і свобод, встановлювати чіткі юридичні гарантії такого захисту.

За своєю природою адвокатура є одним з інститутів демократичного суспільства, оскільки виконує найважливіші громадянські функції – захист та представництво прав і законних інтересів громадян і юридичних осіб. З кожним роком відбуваються процеси реформування вітчизняної правової системи та законодавства, що викликає та в значній мірі розширює тематику наукових досліджень у юриспруденції й, в свою чергу, обумовлює необхідність вивчення навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні» в межах програми підготовки майбутніх фахівців в галузі права.

Згідно із навчальним планом, крім лекційного курсу з «Адвокатури в Україні», передбачено семінарські заняття, що проводяться з метою контролю підготовки та оцінки рівня знань здобувачів вищої освіти, а також самостійна робота здобувачів вищої освіти.

Методичні вказівки підготовлені для здобувачів вищої освіти Навчально-наукового інституту права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету спеціальності 081 «Право», освітньо-професійної програми «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)», відповідають програмі навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні» та можуть

використовуватись для проведення семінарських занять здобувачів вищої освіти.

Метою даного навчально-методичного видання є сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти ННІ права і соціальних технологій Чернігівського національного технологічного університету навичок самостійної навчальної, науково-дослідної й практичної роботи, а також допомога здобувачам вищої освіти в опрацюванні питань, які виносяться на семінарські заняття.

1. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “АДВОКАТУРА В УКРАЇНІ”

Метою викладання навчальної дисципліни “Адвокатура в Україні” є розкриття її значення в охороні інтересів громадян, юридичних осіб, отримання здобувачами вищої освіти необхідних знань про адвокатську діяльність, а також набуття навичок застосування кримінального, кримінально-процесуального, цивільного, цивільно-процесуального, адміністративного, господарського, господарського процесуального закону. У зв’язку із цим передбачається: з’ясування у процесі навчання поняття адвокатури, її значення, принципів та місця у системі права України; напрацювання здобувачами вищої освіти навичок тлумачення кримінально – правових, цивільно-правових, адміністративно-правових норм, їх застосування при розв’язанні задач, виконанні тестових завдань, підготовці проектів процесуальних документів тощо.

Завдання, які вирішуються в ході вивчення дисципліни:

- ознайомлення з відповідною термінологією та основними поняттями курсу «Адвокатура в Україні», побудованого на оновлених концептуальних підходах до визначення його структури та змісту, в якому систематизовані та комплексно проаналізовані норми діючого законодавства з питань діяльності адвокатів України;

- вивчення теоретичного матеріалу, поданого за модульним принципом організації навчального процесу;

- практичне засвоєння учбового матеріалу, набуття навичок і вмінь у застосуванні кримінального, кримінально-процесуального, цивільного, цивільно-процесуального, адміністративного, господарського законодавства;

- вивчення процесуального статусу адвоката та інших суб’єктів відповідних правовідносин у зв’язку із наданням їм юридичної допомоги.

1.1 Тематичний план навчальної дисципліни “Адвокатура в Україні”

Змістовний модуль 1. Загальна характеристика інституту адвокатури

Тема 1. Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні», історичні аспекти становлення адвокатури

Місце курсу в системі юридичних дисциплін. Визначення терміна і суті адвокатури. Організація правової допомоги на нижчих ступенях розвитку людського суспільства. Адвокатура в юридичному механізмі захисту прав людини.

Конституційний статус і завдання адвокатури. Засади державної політики України в галузі прав людини. Закон України « Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Закон України « Про надання безоплатної правової допомоги», КПК

України, ЦПК України, міжнародне право та інші нормативні акти, що регулюють адвокатську діяльність

Роль адвокатів у здійсненні правосуддя, захисті прав людини.

Формування професійної адвокатури в Україні у ХІУ-ХУІ ст. Регулювання діяльності адвоката в проекті Кодексу «Права, по которим судился малоросийский народ».

Запровадження адвокатури як самостійного правового інституту за судовою реформою 1864 року. Організація присяжної адвокатури за «Судовими статутами».

Видатні адвокати та їх захисні промови.

Судовий захист у перші роки радянської влади в Україні (1918-1922 рр). Організація захисту за Тимчасовим положенням про народні суди і революційні трибунали УСРР (1919 р.)

Правове оформлення інституту адвокатури за Положенням про адвокатуру Української РСР (1922 р).

Колегії захисників у кримінальних і цивільних справах, їх організаційна побудова та вдосконалення у період проведення судової реформи (1922, 1924 рр). Умови і порядок прийому до колегії захисників.

Запровадження інституту стажистів і практикантів (1927 р).

Оплата праці адвокатів. Регулювання оплати праці адвоката за нормативними актами 1965, 1975 рр.

Конституція УРСР 1978 р. і розвиток законодавства про адвокатуру. Положення про адвокатуру Української РСР 1980 р. Організаційна побудова адвокатури, прийом до колегії адвокатів, порядок надання юридичної допомоги. Права та обов'язки адвокатів. Дисциплінарна відповідальність адвокатів. Державне керівництво адвокатурою.

Тема 2. Поняття адвокатури, її завдання, організаційні форми, види і принципи адвокатської діяльності

Визначення адвокатури згідно із Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Завдання адвокатури.

Адвокатське бюро, порядок створення. Адвокатські об'єднання, порядок створення. Засади діяльності адвокатських об'єднань, їх правовий статус.

Договір про надання правової допомоги. Форма та зміст договору про надання правової допомоги. Підстави для відмови в укладенні договору про надання правової допомоги. Гонорар.

Принцип верховенства права. Принцип законності. Принцип незалежності. Принцип конфіденційності. Принцип уникнення конфлікту інтересів.

Засади адвокатського самоврядування. Завдання адвокатського самоврядування. Національна асоціація адвокатів України. організаційні форми адвокатського самоврядування. Конференція адвокатів регіону. Рада адвокатів регіону. Голова ради адвокатів регіону.

Тема 3. Організація сучасної адвокатури України. Адвокатське самоврядування. Етика адвокатської діяльності.

Вимоги до посади адвоката. Допуск до складання кваліфікаційного іспиту. Стажування. Індивідуальна практика адвоката. Присяга адвоката. Функції адвокатів.

Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури. Дисциплінарна палата. Дисциплінарне провадження проти адвокатів. Дисциплінарні стягнення, які застосовуються щодо адвокатів. Розгляд дисциплінарної справи. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія. Оскарження рішення про накладання дисциплінарного стягнення. Зняття стягнення.

Заборона втручання і перешкоджання здійсненню адвокатської діяльності. Заборона вимагання від адвоката, його помічника, стажиста надання відомостей, що є адвокатською таємницею. Заборона проведення щодо адвоката оперативно-розшукових заходів без дозволу суду. Заборона проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних із здійсненням адвокатської діяльності. Рівність прав адвоката з іншими учасниками провадження. Гарантування адвокату право на забезпечення безпеки під час участі у кримінальному провадженні. Заборона залучати адвоката до конфіденційного співробітництва під час проведення оперативно-розшукових заходів. Заборона втручання у приватне спілкування адвоката з клієнтом. Заборона втручання у правову позицію адвоката.

Змістовний модуль 2. Участь адвоката в кримінальному, цивільному, господарському та адміністративному судочинстві.

Тема 4. Захисник у кримінальному провадженні під час досудового розслідування.

Адвокат - захисник підозрюваного. Правові можливості захисника-адвоката під час досудового розслідування. Роль адвоката при затриманні особи. Момент допуску адвоката до участі в справі. Запобіжні заходи щодо затримання особи. Перша зустріч із клієнтом. Збирання адвокатом доказів, їх оцінка. Участь адвоката при проведенні слідчих (розшукових) дій. Побудова позиції захисту. Ознайомлення з матеріалами провадження під час досудового розслідування та у зв'язку із закінченням кримінального провадження. Оскарження дій та рішень слідчого прокурора, слідчого судді під час розслідування справи.

Адвокат - представник потерпілого. Адвокат - представник цивільного відповідача. Адвокат - представник цивільного позивача. Участь адвоката при проведенні слідчих дій за участю потерпілого, цивільного позивача і цивільного відповідача. З'ясування фактичних обставин справи і узгодження позиції із клієнтом. Способи збирання доказів адвокатом. Заявлення адвокатом клопотань.

Тема 5. Захист у суді першої інстанції. Особливості захисту в окремих категоріях справ.

Вивчення матеріалів справи в суді. Участь захисника в суді першої інстанції. Заявлення клопотань на різних етапах судового розгляду справи. Методика допиту захисником обвинуваченого, потерпілого, свідка. Судові дебати. Захисна промова, її форма. зміст, тактичні прийоми, виголошення промови. Право захисника на репліку.

Позов в кримінальному провадженні. Правові підстави допуску адвоката до справи.

Тема 6. Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень

Складання апеляційної скарги та її узгодження із підзахисним. Вивчення матеріалів справи в суді. Заявлення клопотань на різних етапах судового розгляду справи. Методика допиту захисником обвинуваченого, потерпілого, свідка. Особливості допиту в апеляційній інстанції. Особливості участі адвоката в суді касаційної інстанції.

Тема 7. Участь адвоката у цивільному, господарському і адміністративному судочинстві

Правові підстави участі адвоката у цивільній справі. Права та обов'язки адвоката-представника позивача, відповідача, третіх осіб. Обставини, що виключають участь адвоката у цивільному судочинстві. Робота адвоката в процесі підготовки цивільної справи до судового розгляду. Складання позовної заяви, інших документів. Підготовка заперечень проти позову. Подача процесуальних документів до суду. Розробка і відстоювання правової позиції. Участь адвоката у розгляді заяв і клопотань. Участь адвоката у дослідженні доказів. Промова адвоката в цивільному провадженні.

Колізія позиції адвоката-представника і довірителя. Відмова адвоката від ведення справи.

Правові підстави участі адвоката у адміністративній справі.

Робота адвоката в процесі підготовки справи про адміністративне правопорушення.

Прийняття доручення в господарській справі. Досудова підготовка справи. Підготовка позовної заяви адвокатом. дослідження передумов права на пред'явлення претензії й позову. Етап вибору відповідача. Розробка правової позиції у справі, виявлення лінії спору. складання тексту позовної заяви. Особливість участі у справі кількох відповідачів.

1.2 Розподіл обсягу годин з дисципліни за темами, формами вивчення та контролю

Загальна кількість годин за навчальним планом: лекц. - 14 год./4 год., сем. – 16 год/4 год., сам.роб. - 60 год./82 год. Всього - 90 год. /90 год. VII семестр / VIII семестр. Форма завершення навчання: диференційований залік / диференційований залік.

1.3 Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		Кількість годин для денної/заочної форми навчання				
		Всього	У тому числі			
			Лек.	Пр.	Лаб.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика інституту адвокатури в Україні						
1	Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні», історичні аспекти становлення адвокатури.	14/14	2/0	2/0	-	10/14
2	Поняття адвокатури, її завдання, організаційні форми, види і принципи адвокатської діяльності.	14/18	2/2	2/2	-	10/14
3	Організація сучасної адвокатури України. Адвокатське самоврядування. Етика адвокатської діяльності.	14/13	2/0	2/0	-	10/13
Разом за змістовим модулем 1		42/45	6/2	6/2	-	30/41
Змістовий модуль 2. Участь адвоката в кримінальному, цивільному, господарському та адміністративному судочинстві						
4	Захисник у кримінальному провадженні під час досудового розслідування.	11/12	2/0	2/2	-	7/10
5	Захист у суді першої інстанції. Особливості захисту в окремих категоріях справ	11/12	2/2	2/0		7/10

6	Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень.	12/10	2/0	2/0	-	8/10
7	Участь адвоката у цивільному, господарському і адміністративному судочинстві.	14/11	2/0	4/0	-	8/11
Разом за змістовим модулем 2		48/45	8/2	10/2	-	30/41
Усього годин за дисципліну		90/90	14/4	16/4	-	60/82

1.4 Методи поточного та підсумкового атестаційного контролю з навчальної дисципліни

Поточний контроль проводиться шляхом спілкування зі здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять та консультацій, опитувань здобувачів вищої освіти під час захисту індивідуальних робіт, тестування, опитування здобувачів вищої освіти з питань, що виносяться на самостійне опрацювання.

Після завершення вивчення змістових модулів наприкінці семестру проводиться контрольна робота. Варіанти завдань до контрольної роботи знаходяться в пакеті документів на дисципліну.

Бали, які набрані здобувачем вищої освіти під час поточного контролю, дораховуються до модульних оцінок.

Підсумковий контроль включає модульний та семестровий контроль. Модульний контроль проводиться у вигляді письмової відповіді.

Семестровий контроль за результатами вивчення дисципліни проводиться в останній атестаційний тиждень семестру (сесію) шляхом зваженого додавання результатів модульного контролю та постановки підсумкової оцінки до екзаменаційної відомості.

Види робіт та розподіл балів, які отримує здобувач вищої освіти

№	Вид роботи	Кількість балів за семестр
1.	Робота на семінарському занятті	0-20
2.	Письмові роботи за результатами модульного контролю	0-10
3.	Написання есе (реферату)	0-5
4.	Наукова робота (написання наукових статей, тез доповідей)	0-10
5.	Індивідуальна робота здобувача вищої освіти	0-10
6.	Підсумкова контрольна робота (одна в семестр)	0-5
7.	Результати диференційованого заліку	0-40
	Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати при семестровому контролі за різні види роботи враховуючи кількість семінарських та лекційних занять	0-100

Примітка: кількість та види робіт, що підлягають оцінюванню, залежить від обсягу лекційних та семінарських годин у семестрі і визначаються викладачем.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		
0-59	FX	незадовільно	не зараховано

Пояснення видів робіт та вимоги до їх оцінювання

1. Робота на семінарському занятті

Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших здобувачів вищої освіти, запитання здобувачів вищої освіти до інших здобувачів, відповідей інших здобувачів, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття.

Максимальна кількість балів може бути виставлена здобувачам вищої освіти, підготовленим до відповідей на усі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: правильність відповідей на питання, повнота і конкретність відповіді, ступінь використання наукових і нормативних джерел, уміння пов'язати теорію з практикою, логіка і аргументованість викладу думок, культура мови.

Письмове опитування на семінарі проводиться на початку кожного заняття (5-10) хвилин. Викликаються 4-6 здобувачі вищої освіти, які повинні дати відповіді на запитання, запропоновані викладачем на його розсуд. Це можуть бути питання як теми даного семінарського заняття, так і з попередніх тем.

Метою проведення письмового опитування є перевірка здобувачів вищої освіти до семінарського заняття та вміння змістовно та коротко викласти окремі питання теми.

Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями: повнота, правильність та стислість відповіді, логіка і аргументованість викладу думок.

Вирішення тестових завдань проводиться на початку кожного семінарського заняття (5-10) хвилин. Викладачем також викликаються 4-6 здобувачів вищої освіти, які повинні дати відповіді на тестові запитання запропоновані викладачем.

Обговорення есе, реферування наукової літератури чи пошуку додаткової літератури) проводиться в ході семінарського заняття.

2. Письмова робота за результатами модульного контролю

Відповідно до програми навчальної дисципліни викладач організовує проведення письмових роботи за результатами вивчення кожного змістового модуля. Письмова робота може включати теоретичні питання, тестові та практичні завдання. Питання письмової роботи охоплюють всі теми відповідного змістового модуля. Максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за результатами однієї письмової роботи становить 10 балів.

3. Написання есе (реферату)

Есе (реферат). Викладачем визначаються проблемні теми для есе, пропонується дослідити їх та викласти власне бачення на проблему.

Критерієм оцінки есе є такі його параметри: виразно сформульована проблема; обґрунтування її актуальності; короткий огляд літературних джерел та поглядів різних (кількох) авторів на суть проблеми; логічна послідовність та аргументованість викладу змісту есе; наявність власної (авторської) позиції; пов'язаність змісту есе із сучасними українськими реаліями (практичними чи теоретичними); наявність висновку і посилань на джерела.

Вимоги до оформлення реферату:

1. Текст реферату оформлюється в редакторах Microsoft Word на сторінках формату А4.

2. Поля: ліве - 2,5 см, праве - 1 см, верхнє і нижнє - 2 см. Шрифт - Times New Roman, 12 або 14 пунктів.

3. Відступ абзацу (перший рядок від лівого краю) - 1,3 см.

4. Міжрядковий інтервал - одинарний.

5. Вирівнювання тексту - по ширині.

6. Всі сторінки реферату (крім титульного аркуша) повинні бути пронумеровані.

7. Реферат повинен містити наступні елементи:

8.1. Титульна сторінка.

8.2. Зміст (із зазначенням розділів реферату та номерів сторінок), або план (розділи реферату без зазначення номерів сторінок).

8.3. Вступ (короткий огляд проблеми, що розглядається в рефераті) - 1 стор.

8.4. Основна частина (розділи реферату та їх текст) 10-12 стор.

8.5. Висновки - 1 стор.

8.6. Список літературних джерел.

Пошук наукової літератури за певною темою

Викладачем пропонуються теми за курсом або його частиною, на які здобувачі вищої освіти мають в бібліотеці та в мережі Internet підібрати відповідну літературу. Така робота може виконуватись як усіма здобувачами вищої освіти, такі окремими здобувачами як індивідуальна робота.

4. Наукова робота (написання наукових статей, тез доповідей)

Наукові статті та тези доповідей для науково-практичних конференцій (семінірів) готуються здобувачами вищої освіти відповідно до інформаційних листів організаторів заходів.

5. Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти організовується і проводиться відповідно до вимог методичних вказівок до самостійної роботи здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни.

6. Підсумкова контрольна робота проводиться одна в семестр за результатами вивчення всіх змістових модулів.

Вона включає у себе теоретичні питання та тестові завдання. В завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, а також питання, які передбачені планом для самостійного вивчення.

Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються не менш як за тиждень. З переліком тем, питання з яких буде винесено на контрольну роботу, здобувачі вищої освіти теж ознайомлюються завчасно.

Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість ознайомитись з власними роботами та завданнями для них, і при необхідності оспорити результати контрольної роботи.

2. ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Семінарські заняття є ефективною формою організації навчання у закладі вищої освіти, з якими органічно поєднуються лекції. Така форма заняття відіграє важливу роль у вивченні дисципліни «Адвокатура в Україні», оскільки:

- стимулює регулярне вивчення здобувачами вищої освіти першоджерел та іншої літератури, а також матеріалів лекційного курсу;
- закріплює знання, отримані здобувачами вищої освіти на лекції та під час самостійної роботи;
- дозволяє здобувачам вищої освіти перевірити правильність раніше отриманих знань, вичленувати в них найбільш важливе, істотне;
- формує навички самостійного мислення, усного виступу з теоретичних питань, привчаючи здобувачів вищої освіти вільно оперувати термінологією, основними поняттями і категоріями;
- дає можливість поєднати теоретичні знання із практичними навичками;
- надає можливість викладачу систематично контролювати рівень самостійної роботи здобувачів вищої освіти над першоджерелами, іншим навчальним матеріалом, ступінь їх уважності на лекціях.

Робота на семінарському занятті включає:

- усні опитування здобувачів вищої освіти, обговорення питань передбачених планом семінарських занять;
- коротке письмове опитування здобувачів вищої освіти з основних питань теми та вирішення тестових завдань;
- обговорення доповідей з питань, що пропонуються для самостійного вивчення здобувачами вищої освіти.

Семінарське заняття 1

Тема 1. Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні», історичні аспекти становлення адвокатури

1. Предмет і система навчальної дисципліни «Адвокатура в Україні».
2. Зародження і розвиток інституту адвокатури в Україні. Історичні аспекти становлення адвокатури:
 - Адвокатура в ХІУ столітті.
 - Адвокатура в ХУ столітті.
 - Адвокатура у період судової реформи 1864р.
 - Розвиток адвокатури в радянський період.
 - Розвиток демократичних засад організації адвокатури України.
3. Конституційний статус і завдання адвокатури. Засади державної політики України в галузі прав людини.
4. Завдання адвокатури згідно з Конституцією України. Нормативно-

правові джерела навчальної дисципліни "Адвокатура в Україні" (Закон України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність», Закон України «Про надання безоплатної правової допомоги», КПК України, ЦПК України, міжнародне право та інші нормативні акти, що регулюють адвокатську діяльність).

Теми есе (рефератів)

1. Розвиток демократичних засад організації адвокатури України.
2. Адвокатура, її місце і роль в сучасному суспільстві.
3. Організація адвокатури за Литовськими статутами.
4. Впорядкування адвокатської професії у «Правах, по котрым судится малоросийский народ».

Тестові завдання

1. *Вважають, що українській адвокатурі передувало:*
 - А) судове представництво;
 - Б) правозаступництво;
 - В) ораторство.

2. *Професійна адвокатура в Україні сформувалася за часів:*
 - А) звичаєвого права;
 - Б) польсько-литовської доби;
 - В) гетьманщини.

3. *За польсько-литовської доби захисників не називали:*
 - А) речниками;
 - Б) адвокатами;
 - В) прокураторами.

4. *За часів польсько-литовського панування діяльність адвокатури в Україні регулювалася:*
 - А) кодексом «Права, по котрым судится малоросийский народ»;
 - Б) Біблією;
 - В) Литовськими статутами.

5. *Кодифікація українського права закінчилася кодексом «Права, по котрым судится малоросийский народ»:*
 - А) 1743 року;
 - Б) 1843 року;
 - В) 1643 року.

6. *За часів Гетьманщини, згідно із загальним правилом, адвокатами могли бути:*
 - А) повнолітні чоловіки та жінки;
 - Б) духовні особи;

В) тільки повнолітні чоловіки.

7. Згідно із судовою реформою 60-х років правове регулювання адвокатури здійснювалося:

- А) «Судовими статутами»;
- Б) «Адвокатськими статутами»;
- В) Положенням про адвокатуру.

8. Згідно із судовою реформою 60-х років повірені — це:

- А) судді;
- Б) прокурори;
- В) адвокати.

9. Присяжні повірені повинні:

- А) мати вищу юридичну освіту;
- Б) мати будь-яку освіту;
- В) мати середню юридичну освіту.

10. Присяжні повірені повинні були мати стаж судової роботи або роботи помічника повіреного не менше, ніж:

- А) одного року;
- Б) трьох років;
- В) п'яти років.

Рекомендована література

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 2009. – 80 с.

2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.

3. Про безоплатну правову допомогу Закон України від 02.06.2011 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.

4. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.

5. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.

6. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.

7. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.

8. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практ. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.
9. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с
10. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практ. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред. докт. юрид. наук, проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.
11. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: новый курс адвокатского права и адвокатской криминалистики: учеб. пособие: изд. 2-е, испр. и доп. / О.В. Синеокий. – Х.: Право, 2012. – 516 с.
12. Фурса С.Я. Адвокатура України: Навчальний посібник: у 2 кн. / С.Я. Фурса. – К.: Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2006. – Кн. 1. – 940 с.
13. Шкарупа В.К. Адвокатура України: навч. посіб.: 2-ге вид., випр. / В.К. Шкарупа, О.В. Філонов, А.М. Титов, Ю.Я. Кінаш. – К.: Знання, 2008. – 398 с.
14. Юрасов. А.В. Адвокат. Процесуальні права згідно діючого законодавства України: практ. посіб. / А.В. Юрасов. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2012. – 307 с.
15. Яновська О.Г. Адвокатура України: навчальний посібник / О.Г. Яновська – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 280 с.

Семінарське заняття 2

Тема 2. Поняття адвокатури, її завдання, організаційні форми, види і принципи адвокатської діяльності

1. Визначення адвокатури згідно із Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Завдання адвокатури.
2. Адвокатське бюро, порядок створення. Адвокатські об'єднання, порядок створення. Засади діяльності адвокатських об'єднань, їх правовий статус.
3. Договір про надання правової допомоги. Форма та зміст договору про надання правової допомоги. Підстави для відмови в укладенні договору про надання правової допомоги. Гонорар.
4. Індивідуальна діяльність адвоката.
5. Принципи (засади) адвокатської діяльності (Принцип верховенства права. Принцип законності. Принцип незалежності. Принцип конфіденційності. Принцип уникнення конфлікту інтересів.).

Теми есе (рефератів)

1. Засади та завдання адвокатського самоврядування в Україні.
2. Організаційні форми адвокатського самоврядування.
3. Склад та повноваження кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та Вищої кваліфікаційної комісії України.

Тестові завдання

1. *Однією з гарантій адвокатської діяльності є:*

- А) проведення стосовно адвоката оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, що можуть проводитися виключно з дозволу суду;
- Б) довічний імунітет від притягнення до кримінальної відповідальності за певні види діяльності;
- В) оплата праці помічника за рахунок держави.

2. *Гарантії адвокатської діяльності закріплено:*

- А) Конституцією;
- Б) Законом «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»;
- В) Кримінально-процесуальним кодексом.

3. *Назвіть принципи, які не визначено законом як засади діяльності адвокатури:*

- А) конфіденційності;
- Б) диспозитивності;
- В) гуманізму.

4. *Адвокатура України - це:*

- А) спілка юристів;
- Б) громадське об'єднання;
- В) політична організація;
- Г) самоврядний інститут.

5. *Принципи діяльності адвокатури - це:*

- А) напрями правового впливу на суспільні відносини;
- Б) засоби регулювання діяльності адвокатури;
- В) засади діяльності адвокатури, що випливають з норм права.

Рекомендована література

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 2009. – 80 с.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Про безоплатну правову допомогу Закон України від 02.06.2011 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.

4. Порядок складання кваліфікаційних іспитів у регіональних кваліфікаційно-дисциплінарних комісіях адвокатури: Затв. протоколом Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури України при Кабінеті Міністрів України від 1 жовтня 1999 р. №6/2 / Електронний ресурс]. – Режим доступу: uazakon.com/document/.../inx52926.htm.

5. Азаров Ю. Що заважає адвокатурі працювати злагоджено? / Ю. Азаров // Право України. – 1998. – №3. – С. 38-40.

6. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.

7. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практич. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.

8. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: новый курс адвокатского права и адвокатской криминалистики: учеб. пособие: изд. 2-е, испр. и доп. / О.В. Синеокий. – Х.: Право, 2012. – 516 с.

9. Фурса С.Я. Адвокатура України: Навчальний посібник: у 2 кн. / С.Я. Фурса. – К.: Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2006. – Кн. 1. – 940 с.

10. Шкарупа В.К. Адвокатура України: навч. посіб.: 2-ге вид., випр. / В.К. Шкарупа, О.В. Філонов, А.М. Титов, Ю.Я. Кінаш. – К.: Знання, 2008. – 398 с.

11. Юрасов. А.В. Адвокат. Процесуальні права згідно діючого законодавства України: практич. посіб. / А.В. Юрасов. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2012. – 307 с.

12. Яновська О.Г. Адвокатура України: навчальний посібник / О.Г. Яновська – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 280 с.

Семінарське заняття 3

Тема 3. Організація сучасної адвокатури України. Адвокатське самоврядування. Етика адвокатської діяльності.

1. Засади та завдання адвокатського самоврядування в Україні.
2. Організаційні форми адвокатського самоврядування.
3. Підстави та порядок притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.
4. Дисциплінарне провадження проти адвокатів. Дисциплінарні стягнення, які застосовуються щодо адвокатів. Розгляд дисциплінарної справи.
5. Склад та повноваження кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури.
6. Правила адвокатської етики як звід етичних засад діяльності адвокатури.

Теми есе (рефератів)

1. Підстави та порядок притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності та припинення адвокатської діяльності.

2. Порядок розгляду кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури заяви про видачу свідоцтва на право заняття адвокатською діяльністю.

3. Оскарження рішення про накладання дисциплінарного стягнення. Зняття стягнення.

Тестові завдання

1. *Особа, яка не склала кваліфікаційний іспит з першого разу має право скласти його повторно через...*
 - А) 1 рік;
 - Б) 6 місяців;
 - В) 3 місяці.

2. *Протягом якого терміну кваліфікаційно-дисциплінарна комісія розглядає заяву про допуск до складення кваліфікаційного іспиту:*
 - А) 3 дні;
 - Б) 10 днів;
 - В) 30 днів.

3. *Свідоцтво про складення кваліфікаційного іспиту дії:*
 - А) безстроково;
 - Б) 3 роки;
 - В) 2 роки.

4. *Адвокатура України – це...*
 - А) добровільне об'єднання громадян;
 - Б) недержавний самоврядний інститут;
 - В) спілка адвокатів.

5. *Принципи діяльності адвокатури:*
 - А) законність;
 - Б) гуманізм;
 - В) конфіденційність.

6. *Назвіть принципи адвокатського самоврядування, які не визначено законом:*
 - А) виборності;
 - Б) гласності;
 - В) конфіденційності;
 - Г) диспозитивності.

7. *Умови роботи помічника адвоката визначаються:*
 - А) трудовою угодою в будь-якій формі;
 - Б) усною домовленістю між помічником і адвокатом;
 - В) контрактом.

8. *Відповідальність за вчинки помічника адвоката покладається на:*
- А) помічника адвоката;
 - Б) адвоката;
 - В) колегію адвокатів.
9. *Адвокатська діяльність:*
- А) є підприємницькою;
 - Б) не є підприємницькою;
 - В) прирівнюється до підприємницької в деяких, визначених законом, випадках.
10. *Скарги на рішення кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури розглядаються Вищою кваліфікаційною комісією адвокатури в такий термін з дня надходження:*
- А) один місяць;
 - Б) 10 днів;
 - В) два тижні.
11. *Рішення Вищої кваліфікаційної комісії адвокатури:*
- А) підлягає оскарженню голові цієї комісії;
 - Б) підлягає оскарженню до суду;
 - В) є остаточним.
12. *Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія діє у складі:*
- А) двох палат — атестаційної та дисциплінарної;
 - Б) трьох палат — атестаційної, дисциплінарної та кваліфікаційної;
 - В) двох палат — кваліфікаційної та дисциплінарної.
13. *Помічник адвоката повинен мати освіту:*
- А) будь-яку вищу;
 - Б) вищу юридичну;
 - В) початкову юридичну.
14. *Помічником адвоката можуть бути особи, які:*
- А) працюють у суді;
 - Б) не мають стажу роботи;
 - В) працюють приватними нотаріусами.
15. *Документ про право на заняття адвокатською діяльністю називається:*
- А) посвідчення;
 - Б) ліцензія;
 - В) свідоцтво;
 - Г) сертифікат.

Рекомендована література

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 2009. – 80 с.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
3. Про безоплатну правову допомогу Закон України від 02.06.2011 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua.
4. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.
5. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.
6. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.
7. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.
8. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практик. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.
9. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с
10. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практик. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред. докт. юрид. наук, проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.
11. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: новый курс адвокатского права и адвокатской криминалистики: учеб. пособие: изд. 2-е, испр. и доп. / О.В. Синеокий. – Х.: Право, 2012. – 516 с.
12. Фурса С.Я. Адвокатура України: Навчальний посібник: у 2 кн. / С.Я. Фурса. – К.: Видавець Фурса С.Я., КНТ, 2006. – Кн. 1. – 940 с.
13. Шкарупа В.К. Адвокатура України: навч. посіб.: 2-ге вид., випр. / В.К. Шкарупа, О.В. Філонов, А.М. Титов, Ю.Я. Кінаш. – К.: Знання, 2008. – 398 с.
14. Юрасов. А.В. Адвокат. Процесуальні права згідно діючого законодавства України: практик. посіб. / А.В. Юрасов. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2012. – 307 с.

15. Яновська О.Г. Адвокатура України: навчальний посібник / О.Г. Яновська – К.: Юрінком Інтер, 2007. – 280 с.

Семінарське заняття 4

Тема 4. Захисник у кримінальному провадженні під час досудового розслідування

1. Захисник і його процесуальне становище за Кримінальним процесуальним кодексом України.

2. Права та обов'язки захисника на досудовому розслідуванні та у суді. Документи, що підтверджують повноваження захисника.

3. Види адвокатської діяльності в кримінальному провадженні. Випадки обов'язкової участі захисника у кримінальному провадженні. Відмова від захисника і його заміна. Обставини, що виключають участь захисника в провадженні. Порядок залучення захисника.

4. Представництво у кримінальному процесі. Надання правової допомоги свідку.

5. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження. Відкриття матеріалів іншій стороні.

Теми есе (рефератів)

1. Участь захисника при проведенні слідчих (розшукових) дій.

2. Права підозрюваного, його захисника при призначенні і проведенні експертизи.

3. Оскарження стороною захисту рішення слідчого, прокурора про відмову в задоволенні клопотання про проведення слідчих (розшукових) дій, негласних слідчих (розшукових) дій.

Тестові завдання

1. У якому з варіантів найбільш повно зазначено перелік документів, що посвідчують повноваження адвоката щодо надання правової допомоги?

а) договір про надання правової допомоги, довіреність, ордер, подання;

б) договір про надання правової допомоги, протест, ордер, доручення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

в) договір про надання правової допомоги, довіреність, подання, доручення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

г) договір про надання правової допомоги, довіреність, ордер, доручення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

2. Адвокату забороняється:

а) на вимогу клієнта надати звіт про виконання договору про надання правової допомоги;

- б) без згоди клієнта розголошувати відомості, що становлять адвокатську таємницю, використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
- в) займати у справі позицію всупереч волі клієнта, крім випадків, коли адвокат не впевнений у самообмові клієнта;
- г) відмовлятися від надання правової допомоги.

3. Адвокат може здійснювати адвокатську діяльність:

- а) письмово та усно;
- б) індивідуально або в організаційних формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання;
- в) індивідуально або в організаційних формах адвокатського бюро чи місцевими, всеукраїнськими, міжнародними об'єднаннями;
- г) на всій території України та за її межами, якщо це передбачено ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

4. Назвіть, який з видів діяльності не є адвокатським:

- А) надання консультацій;
- Б) засвідчення копій документів у справах, які ведуть адвокати;
- В) засвідчення справжності підпису осіб, причетних до справи.

5. На адвоката відповідно до законодавства України покладено такі функції:

- А) тільки правозаступництва;
- Б) правозаступництва й представництва;
- В) правозаступництва, представництва та консультативну.

6. Адвокат може посвідчувати копії документів, якщо він представляє інтереси юридичної особи:

- А) в будь-якому випадку;
- Б) тільки якщо це право зазначено у виданій йому довіреності.

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. Прийнята 4 листопада 1950 р. // Вісник Верховного Суду України. - 1997. - № 3.
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р., № 580-VIII
4. Закон України „Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину не законними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду” // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 1. - Ст. 1 з наступними змінами.
5. Закон України від 25 лютого 1994 року „Про судову експертизу” // Голос України від 21 квітня 1994 року.

6. Закон України від 18 лютого 1992 року „Про оперативно-розшукову діяльність” // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 22. - Ст. 303 із наступними змінами.
7. Закон України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5.07.2012 року - К.: ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 48 с. - (Закони України).
8. Закон України „Про безоплатну правову допомогу” // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 51. - Ст. 577.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За загальною редакцією професорів В. Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К.: Юстініан, 2012. – 1224 с.
10. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.
11. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.
12. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.
13. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.
14. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практич. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.
15. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с
16. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практич. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред. докт. юрид. наук, проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.
17. Бірюкова А. Проблемні аспекти здійснення захисту та надання правової допомоги адвокатами / А. Бірюкова // Юридична Україна. – 2005.-№1. - С.49.
18. Борзих Н.В. Проблеми надання юридичної допомоги адвокатом за призначенням / Н.В.Борзих // Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Збірник наукових праць. 2008. № 3(398). – С. 303-310.
19. Борзих Н.В. Діяльність захисника на досудових стадіях кримінального процесу та при судовому розгляді справи: монографія / Н.В. Борзих. – Донецьк: «Ноулідж», 2010. - 113 с.
20. Главацький І.Ю. Діяльність адвоката – захисника у кримінальному процесі: Навчальний посібник / І. Ю Главацький. – Київ: Атіка. – 2003. – 352 с.

21. Зейкан Я.П. Захист у кримінальній справі: Науково-практичний коментар (Вид. третє, стереотипне) / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2007. – 600 с.
22. Кримінальне провадження. Процесуальні документи захисту: посіб. / О.Г. Яновська, Л.Л. Лазебний. - К.: Прецедент, 2013. 160 с.
23. Маляренко В.Т. Реформування кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: теорія, історія і практика: Монографія / В.Т. Маляренко. - Київ: „Ін Юре”, 2004.
24. Молдован В.В. Порівняльне кримінально-процесуальне право: Україна, ФРН, Франція, Англія, США: Навч. посіб. / В. В. Молдован, А. В. Молдован. – Київ: Юрінком Інтер, 1998.
25. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми. Монографія / В.О. Попелюшко. – Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009.
26. Тертишник В.М. Верховенство права та забезпечення встановлення істини в кримінальному процесі України: монографія / В.М. Тертишник. – Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2009.
27. Тесленко М. Право кожного бути вільним у виборі захисника своїх прав / М. Тесленко // Право України. – 2002. – № 3. – С. 55– 8.
28. Тертишник В.М, Михайлова Н.В. Функція захисту у кримінальному судочинстві / Тертишник В.М, Михайлова Н.В // Право і суспільство. – 2010. – №6. – С. 229-233.
29. Титов А.М. Основні принципи та особливості участі захисника на досудовому слідстві: Монографія /А.М. Титов. – Донецьк, 2005.
30. Criminal law deskbook. Charlottesville, Virginia : The Judge Advocate General's School, US Army, 2010. Vol. 2 : Crimes and defence. 320 p. URL: https://www.loc.gov/rr/frd/Military_Law/pdf/Crim-LawDeskbook_V-2.pdf

Семінарське заняття 5

Тема 5. Захист у суді першої інстанції. Особливості захисту в окремих категоріях справ

1. Права та обов'язки адвоката під час підготовчого провадження. Дії адвоката - захисника під час підготовчого провадження.
2. Підготовка адвоката - захисника до судового провадження.
3. Вступна промова.
4. Прямий допит. Методика допиту захисником обвинуваченого, потерпілого, свідка.
5. Перехресний допит.
6. Судові дебати. Захисна промова адвоката. Підготовка та методика її проголошення. Право захисника на репліку.
7. Ознайомлення з журналом судового засідання та матеріалами його технічного запису. Порядок подання на них зауважень і їх розгляд.

Теми есе (рефератів)

1. Порядок запрошення, призначення, забезпечення обов'язкової участі захисника у кримінальному провадженні.
2. Правова позиція захисника. Колізія позицій захисника і підзахисного.
3. Відмова від захисника і його заміна.
4. Особливості здійснення адвокатом захисту неповнолітніх та осіб, які через свої фізичні або психічні вади не в змозі самотійно здійснювати своє право на захист.

Тестові завдання

1. *Адвокат, збираючи відомості про факти, що можуть бути використані як докази:*

- А) має право застосовувати науково-технічні засоби відповідно до чинного законодавства;
- Б) не має права використовувати науково-технічні засоби;
- В) чинним законодавством це право адвоката не визначено.

2. *Адвокат не має права прийняти доручення про подання юридичної допомоги у разі:*

- А) коли він брав участь у цій справі як слідчий;
- Б) коли він подавав юридичну допомогу особам, інтереси яких не суперечать інтересам особи, що звернулася з проханням про ведення справи;
- В) коли він є родичем голови Верховного Суду України.

3. *Адвокат може відмовитись від участі у справі в зв'язку із:*

- А) хворобою;
- Б) високою зайнятістю;
- В) недостатньою компетентністю.

4. *Слідчі (розшукові) дії можуть бути проведені без участі захисника у випадку:*

- А) коли присутність захисника не є обов'язковою;
- Б) бажання обвинуваченого;
- В) відсутності захисника без поважних причин.

5. *Адвокат може одночасно представляти інтереси сторони та третьої особи:*

- А) в будь-яких випадках;
- Б) якщо учасники процесу не заперечують;
- В) якщо інтереси довіритель не суперечать один одному.

6. *Адвокат, повноваження якого як представника посвідчені ордером:*

- А) має всі права сторони, яку він представляє; Б) не має права змінювати позовні вимоги;
 Б) має всі права сторони, якщо інше не зазначено у письмовій заяві до суду.

7. *Витрати на допомогу адвоката як представника:*

- А) до судових витрат не відносяться;
 Б) до судових витрат відносяться.

8. *Особа, що надає правову допомогу в цивільному процесі:*

- А) має право виступати з поясненнями;
 Б) надавати усні консультації стороні;
 В) подавати клопотання.

9. *Якщо сторона присутня в судовому засіданні:*

- А) адвокат не може давати пояснення;
 Б) адвокат може давати пояснення, якщо сторона висловила таке бажання;
 адвокат може дати пояснення, якщо це дозволить суд.

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. Прийнята 4 листопада 1950 р. // Вісник Верховного Суду України. - 1997. - № 3.
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р., № 580-VIII
4. Закон України „Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинові незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду” // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 1. - Ст. 1 з наступними змінами.
5. Закон України від 25 лютого 1994 року „Про судову експертизу” // Голос України від 21 квітня 1994 року.
6. Закон України від 18 лютого 1992 року „Про оперативно-розшукову діяльність” // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 22. - Ст. 303 із наступними змінами.
7. Закон України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5.07.2012 року - К.: ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 48 с. - (Закони України).
8. Закон України „Про безоплатну правову допомогу” // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 51. - Ст. 577.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За загальною редакцією професорів В. Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К.: Юстініан, 2012. – 1224 с.

10. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.
11. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.
12. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.
13. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.
14. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практич. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.
15. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с
16. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практич. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред. докт. юрид. наук, проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.
17. Борзих Н.В. Діяльність захисника на досудових стадіях кримінального процесу та при судовому розгляді справи: монографія / Н.В. Борзих. – Донецьк: «Ноулідж», 2010. - 113 с.
18. Главацький І.Ю. Діяльність адвоката – захисника у кримінальному процесі: Навчальний посібник / І. Ю Главацький. – Київ: Атіка. – 2003. – 352 с.
19. Кримінальне провадження. Процесуальні документи захисту: посіб. / О.Г. Яновська, Л.Л. Лазебний. - К.: Прецедент, 2013. 160 с.
20. Маляренко В.Т. Реформування кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: теорія, історія і практика: Монографія / В.Т. Маляренко. - Київ: „Ін Юре”, 2004.
21. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми. Монографія / В.О. Попелюшко. – Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009.
22. Сімонович Д.В. Європейські стандарти забезпечення прав людини у досудових стадіях кримінального процесу України: монографія / Д.В. Сімонович. - Х.: НикаНова, 2011. - 272 с.
23. Тертишник В.М. Захисник у змагальному кримінальному процесі / В. Тертишник // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2010. - № 12. - С. 90-95.
24. Титов А.М. Основні принципи та особливості участі захисника на досудовому слідстві: монографія / А.М. Титов. - Донецьк, 2005. - 244 с.

25. Уваров В.Г. Застосування практики Європейського Суду з прав людини та норм міжнародно-правових актів в удосконаленні кримінального судочинства України: монографія / В.Г. Уваров; за заг. ред. д-ра юрид. наук В.М. Тертишника. - Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2012. - 268 с.

26. Criminal law deskbook. Charlottesville, Virginia : The Judge Advocate General's School, US Army, 2010. Vol. 2 : Crimes and defence. 320 p. URL: https://www.loc.gov/rr/frd/Military_Law/pdf/Crim-LawDeskbook_V-2.pdf

Семінарське заняття 6

Тема 6. Дії захисника у кримінальному провадженні під час перегляду судових рішень

1. Провадження в суді апеляційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Вивчення матеріалів справи в суді. Складання апеляційної скарги та її узгодження із підзахисним. Заявлення клопотань на різних етапах судового розгляду справи. Методика допиту захисником обвинуваченого, потерпілого, свідка.

2. Провадження в суді касаційної інстанції. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в касаційному порядку. Підстави для подання касаційної скарги, складання та узгодження касаційної скарги з підзахисним. Заявлення клопотань на різних етапах судового розгляду справи. Особливості участі адвоката в суді касаційної інстанції.

3. Провадження за нововиявленими обставинам. Особливості участі адвоката-захисника.

Теми есе (рефератів)

1. Звернення адвоката до Європейського суду з прав людини.
2. Підстави та порядок подання адвокатського запиту.
3. Відповідальність за ненадання відповіді на адвокатський запит.

Тестові завдання

1. Єдиний реєстр адвокатів України створений з метою:

- а) збирання, перевірки, обліку та надання достовірної інформації про чисельність і персональний склад адвокатів України, адвокатів іноземних держав, які набули право на заняття адвокатською діяльністю в Україні, про обрані адвокатами організаційні форми адвокатської діяльності;
- б) отримання радою адвокатів регіону відповідної інформації про адвокатів іноземних держав;
- в) збирання, зберігання, обліку та надання достовірної інформації про чисельність і персональний склад адвокатів України, адвокатів іноземних держав, які набули право на заняття адвокатською діяльністю в Україні, про обрані адвокатами організаційні форми адвокатської діяльності;

г) обробка персональних даних адвокатів України, адвокатів іноземних держав, які набули право на заняття адвокатською діяльністю в Україні, про обрані адвокатами організаційні форми адвокатської діяльності.

2. Адвокат здійснює представництво щодо:

а) інтересів фізичних і юридичних осіб, держави, органів державної влади, органів місцевого самоврядування в іноземних, міжнародних судових органах, якщо інше не встановлено законодавством іноземних держав, статутними документами міжнародних судових органів та інших міжнародних організацій або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

б) інтересів потерпілого при розгляді справи про кримінального правопорушення, прав і обов'язків потерпілого, цивільного позивача, цивільного відповідача у кримінальному провадженні;

в) інтересів фізичних і юридичних осіб у третейських судах при здійсненні цивільного, господарського та кримінально судочинства, а також в інших державних органах, перед фізичними та юридичними особами;

г) інтересів фізичних в іноземних, міжнародних судових органах, якщо інше не встановлено законодавством іноземних держав, статутними документами міжнародних судових органів та інших міжнародних організацій або міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України;

3. Які види безоплатної адвокатської правової допомоги Вам відомі?

а) конституційна;

б) первинна і вторинна;

в) правова;

г) конституційна та правова..

4. Оцінка якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної первинної правової допомоги здійснюється за зверненням:

а) центрів з надання безоплатної ї правової допомоги;

б) комісіями, утвореними для цієї мети радами адвокатів регіонів;

в) органів місцевого самоврядування;

г) кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

5. Адвокат може здійснювати адвокатську діяльність:

а) письмово та усно;

б) індивідуально або в організаційних формах адвокатського бюро чи адвокатського об'єднання;

в) індивідуально або в організаційних формах адвокатського бюро чи місцевими, всеукраїнськими, міжнародними об'єднаннями;

г) на всій території України та за її межами, якщо це передбачено ЗУ «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

6. Одночасно брати участь у судовому розгляді можуть:
- а) не більше п'яти захисників одного потерпілого;
 - б) не більше трьох захисників одного обвинуваченого;
 - в) не більше п'яти захисників одного підозрюваного;
 - г) не більше п'яти захисників одного обвинуваченого.

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
2. Європейська конвенція про захист прав і основних свобод людини. Прийнята 4 листопада 1950 р. // Вісник Верховного Суду України. - 1997. - № 3.
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р., № 580-VIII
4. Закон України „Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину не законними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду” // Відомості Верховної Ради України. - 1995. - № 1. - Ст. 1 з наступними змінами.
5. Закон України від 25 лютого 1994 року „Про судову експертизу” // Голос України від 21 квітня 1994 року.
6. Закон України від 18 лютого 1992 року „Про оперативно-розшукову діяльність” // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 22. - Ст. 303 із наступними змінами.
7. Закон України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5.07.2012 року - К.: ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 48 с. - (Закони України).
8. Закон України „Про безоплатну правову допомогу” // Відомості Верховної Ради України. - 2011. - № 51. - Ст. 577.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За загальною редакцією професорів В. Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К.: Юстініан, 2012. – 1224 с.
10. Адвокатський іспит: підготовчий курс : Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев та ін. 7-ме вид., доповн. і перероб. Київ : Алерта, 2019. 882 с.
11. Адвокатський іспит: зразки процесуальних документів: Навч. посіб. / О.В. Баулін, В.І. Лебідь, П.С. Матвеев, С.П. Матвеева. 3-тє вид., переробл. та доповн. К.: Алерта, 2019. 288 с.
12. Вереша Р.В. Кваліфікаційний адвокатський іспит: навч.-практ. посіб. 2-ге вид. / Р.В. Вереша, М.В. Павленчик. К.: Алерта, 2019. 462 с.
13. Зейкан Я. Кримінальний процес: основні аспекти адвокатської діяльності: посібник викладача / Я.Зейкан, О.Яновська. – К.: ТОВ «7КО», 2010. – 235 с.
14. Зейкан Я.П. Адвокат: навички професії: практич. посібник: 2-ге вид, стер. / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2008. – 788 с.

15. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: навч. посіб.: теорет. част. 2-ге видан. зі змін. і доповн. та з урахув. прав. позиц. Верховного Суду. За ред. д-ра юрид. наук, проф. О. П. Кучинської, д-ра юрид. наук, проф. М. А. Погорецького та д-ра юрид. наук, проф. О. Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 932 с
16. Кваліфікаційний іспит адвоката: доступ до майбутньої професії: практ. част. : навч. посіб., 2-ге видан. зі змін. і доповн. За ред. докт. юрид. наук, проф. О.П. Кучинської, докт. юрид. наук, проф. М.А. Погорецького, докт. юрид. наук, проф. О.Г. Яновської. К.: Алерта, 2019. 220 с.
17. Борзих Н.В. Діяльність захисника на досудових стадіях кримінального процесу та при судовому розгляді справи: монографія / Н.В. Борзих. – Донецьк: «Ноулідж», 2010. - 113 с.
18. Главацький І.Ю. Діяльність адвоката – захисника у кримінальному процесі: Навчальний посібник / І. Ю Главацький. – Київ: Атіка. – 2003. – 352 с.
19. Кримінальне провадження. Процесуальні документи захисту: посіб. / О.Г. Яновська, Л.Л. Лазебний. - К.: Прецедент, 2013. 160 с.
20. Маляренко В.Т. Реформування кримінального процесу України в контексті європейських стандартів: теорія, історія і практика: Монографія / В.Т. Маляренко. - Київ: „Ін Юре”, 2004.
21. Попелюшко В.О. Функція захисту в кримінальному судочинстві України: правові, теоретичні та прикладні проблеми. Монографія / В.О. Попелюшко. – Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2009.
22. Сімонович Д.В. Європейські стандарти забезпечення прав людини у досудових стадіях кримінального процесу України: монографія / Д.В. Сімонович. - Х.: НикаНова, 2011. - 272 с.
23. Тертишник В.М. Захисник у змагальному кримінальному процесі / В. Тертишник // Бюлетень Міністерства юстиції України. - 2010. - № 12. - С. 90-95.
24. Титов А.М. Основні принципи та особливості участі захисника на досудовому слідстві: монографія / А.М. Титов. - Донецьк, 2005. - 244 с.
25. Уваров В.Г. Застосування практики Європейського Суду з прав людини та норм міжнародно-правових актів в удосконаленні кримінального судочинства України: монографія / В.Г. Уваров; за заг. ред. д-ра юрид. наук В.М. Тертишника. - Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2012. - 268 с.
26. Criminal law deskbook. Charlottesville, Virginia : The Judge Advocate General's School, US Army, 2010. Vol. 2 : Crimes and defence. 320 p. URL: https://www.loc.gov/rr/frd/Military_Law/pdf/Crim-LawDeskbook_V-2.pdf

Семінарське заняття 7

Тема 7. Участь адвоката у цивільному, господарському і адміністративному судочинстві

1. Правова природа здійснення адвокатом представництва.
2. Організація роботи адвоката при підготовці до участі в розгляді цивільних справ. Обставини, що виключають участь адвоката у цивільному судочинстві.
3. Організація роботи адвоката при розгляді цивільних справ у суді першої інстанції.
4. Правова регламентація і підстави участі адвоката у господарському судочинстві.
5. Організація роботи адвоката в ході досудового врегулювання та вирішення господарських спорів.
6. Повноваження адвоката-представника при вирішенні господарських спорів у суді першої інстанції.

Теми есе (рефератів)

1. Тактика виконання адвокатського доручення за основними категоріями цивільних справ.
2. Консультативна робота адвоката на підприємстві, в установі, організації.
3. Форма і зміст позовної заяви в господарському процесі.
4. Особливості виконання адвокатського доручення у справах щодо корпоративних спорів.
5. Правові підстави участі адвоката у адміністративній справі.
6. Робота адвоката в процесі підготовки справи про адміністративне правопорушення.

Тестові завдання

1. Який з перерахованих принципів не відноситься до принципів адвокатської етики?

- А) конфіденційність;
- Б) чесність і порядність;
- В) добросовісність.

2. Адвокат не має права прийняти доручення про подання юридичної допомоги у разі:

- А) коли він брав участь у цій справі як слідчий;
- Б) коли він подавав юридичну допомогу особам, інтереси яких не суперечать інтересам особи, яка звернулася з проханням про ведення справи;
- В) коли він є родичем голови Верховного Суду України.

3. До адвоката може бути застосовано такі дисциплінарні стягнення:
- А) зауваження;
 - Б) догана;
 - В) попередження.

Рекомендована література

1. Конституція України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - № 30.
2. Закон України „Про адвокатуру та адвокатську діяльність” від 5.07.2012 року - К.: ПАЛИВОДА А.В., 2015. – 48 с. - (Закони України).
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/цивільний%20кодекс%20україни> 109.
4. Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV [Електрон. ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> Цивільний процесуальний кодекс України.
5. Господарський кодекс України: Закон України від від 16 січ. 2003 р. № 436-IV [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
6. Адвокатура України: Навчальний посібник: У 2 кн. / За ред. Доктора юридичних наук, професора С.Я. Фурси. - К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2007. – 940 с.
7. Гузь Л.Є. Підготовка справ про спадкування до судового розгляду / Л.Є Гузь, М.С.Лайкова – Х., Фактор, 2014 – 80с.
8. Дрейзіна Д. Правова позиція адвоката як підстава прийняття доручення на ведення цивільної справи в суді // Правовий часопис Донецького університету. - 2005. - № 1. - С. 57.
9. Задніпровський О. Адвокатура і арбітражний суд // Право України. - 1997. - № 8. - С. 65-72.
10. Зейкан Я.П. Захист у господарській справі: Нуково-практ. коментар: / Я.П. Зейкан. – К.: КНТ, 2010. – 536 с.
11. Кравчук В. Тактика цивільного процесу: робота з судом// Підприємництво, господарство і право. - 2002. - № 10. - С. 21-26.
12. Кройтер В.А. Защита прав и интересов в суде: комментарии, образцы заявлений в суд, нормативные акты: Научно-практическое пособие. Х.: Эспанда. - 1999. - 185 с.
13. Організація роботи адвокатури в Україні: навч. посіб. / Т.Б. Вільчик, О.М. Овчаренко, А.В. Іванцова та ін.; за заг. ред. І.Є Марочкіна. - Х.: Право, 2014. - 392 с.
14. Павлуник І. Особливості участі адвоката у цивільному процесі // Право України. - 1999. - № 9. - С. 62-65.

15. Подготовка адвоката к участию в рассмотрении гражданского дела. Методические рекомендации Киевского ОНП адвокатуры. - К., 1985. - 90 с.
16. Процесуальні документи у сфері цивільно-правових відносин (зразки документів, коментарі, роз'яснення): Навчально-практичний посібник - 3-тє вид., доп. і перероб. / М.Д. Бойко, М.А. Хазін. - К.: Атіка, 2012. - 620 с.
17. Святоцький О.Д., Медведчук В.В. Адвокатура: історія і сучасність. - К.: Ін Юре. - 1997. - 320 с.
18. Святоцький О.Д., Михеєнко М.М. Адвокатура України: Навч. посіб. для студентів юрид. вищих. навч. закладів і фак. - К.: Ін Юре. - 1997. - 224 с.
19. Синеокий О.В. Адвокатура как институт правовой помощи и защиты: проблемы становления и перспективы развития: Монография. - Запорожье: ЗНУ, 2007. - 432 с.
20. Стасюк Р. Роль адвоката у захисті прав та законних інтересів громадян та юридичних осіб у суді // Юридична Україна. - 2003. - № 1. - С.79.
21. Штефан М.И., Дрижчаная Е.Г, Гусев Е.В. Представительство граждан в суде. - К., 1991. - 150 с.
22. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Адвокат у цивільному процесі: Науково-практичний посібник. - К.: Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2006. - 448 с.
23. Яновская А. Адвокат и гражданский процесс: наболевшее // Юридическая практика. - 2000. - № 29. - С. 22-27.

3 ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Предмет, система і нормативно-правові джерела навчальної дисципліни «Адвокатура України».
2. Історичні аспекти становлення адвокатури та адвокатської діяльності.
3. Еволюція суспільних відносин як засада виникнення та існування адвокатури та адвокатської діяльності.
4. Адвокатура Греції та Риму.
5. Організація адвокатури за Литовськими статутами.
6. Впорядкування адвокатської професії у «Правах, по котрым судится малороссийский народ».
7. Адвокатура у період судової реформи 1864 р.
8. Розвиток адвокатури в радянський період.
9. Розвиток демократичних засад організації адвокатури та адвокатської діяльності в Україні.
10. Адвокатура та адвокатська діяльність в контексті Конституції України, Кримінального процесуального кодексу, Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та інших нормативно-правових документів.
11. Адвокатура в Україні: правовий статус, завдання та принципи її діяльності на сучасному етапі.
12. Верховенство права, законності, гуманізму, демократизму, добровільності, незалежності та самоврядності, як принципів організації та діяльності адвокатури.
13. Організаційні форми адвокатської діяльності: законодавче врегулювання та практика, що склалась в Україні.
14. Особливості здійснення адвокатської діяльності індивідуально.
15. Адвокатське бюро, як одна з організаційних форм адвокатської діяльності.
16. Законодавче врегулювання та практика діяльності адвокатських об'єднань в Україні.
17. Створення, реорганізація, ліквідація адвокатських бюро та адвокатських об'єднань.
18. Види адвокатської діяльності.
19. Професійні права та обов'язки адвоката.
20. Адвокатська таємниця та наслідки її розголошення.
21. Зупинення та припинення права на заняття адвокатською діяльністю.
22. Особливості статусу адвоката іноземної держави.
23. Здійснення в Україні адвокатської діяльності адвокатом іноземної держави.
24. Засади та завдання адвокатського самоврядування.
25. Національна асоціація адвокатів України.

26. Організаційні форми адвокатського самоврядування.
27. Конференція адвокатів регіону.
28. Рада адвокатів регіону.
29. Склад та повноваження кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.
30. Ревізійна комісія адвокатів регіону.
31. Склад та повноваження Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.
32. Підстави для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності.
33. Порядок здійснення дисциплінарного провадження стосовно адвоката.
34. Стадії дисциплінарного провадження щодо адвоката.
35. Розгляд та прийняття рішення у дисциплінарній справі.
36. Оскарження рішення у дисциплінарній справі.
37. Вища ревізійна комісія адвокатури.
38. З'їзд адвокатів України: структура та функції.
39. Повноваження і порядок роботи Ради адвокатів України.
40. Повноваження голови Ради адвокатів України.
41. Обов'язковість рішень органів адвокатського самоврядування.
42. Фінансове забезпечення органів адвокатського самоврядування.
43. Правила адвокатської етики як звід етичних засад діяльності адвокатури.
44. Поняття та характеристика основних принципів адвокатської етики.
45. Принцип конфіденційності у діяльності адвоката.
46. Етичні аспекти відносин між адвокатами, а також майнові особливості відносин між адвокатами при рекомендації клієнта.
47. Адвокатське об'єднання як суб'єкт відносин щодо забезпечення дотримання правил адвокатської етики.
48. Етичні аспекти відносин адвоката з органами досудового розслідування.
49. Розірвання угоди про надання правової допомоги.
50. Відносини адвоката з судом та іншими учасниками процесу.
51. Етичні засади відносин адвоката з судом.
52. Дотримання норм адвокатської етики в громадській, науковій та публіцистичній діяльності адвоката.
53. Відповідальність за порушення правил адвокатської етики.
54. Адвокатська діяльність в контексті Концепції реформування кримінальної юстиції.
55. Захисник і його процесуальне становище за Кримінальним процесуальним кодексом України.
56. Загальні правила участі захисника у кримінальному провадженні.
57. Обов'язки захисника на досудовому розслідуванні та у суді.
58. Надання правової допомоги свідку.

59. Представництво в кримінальному процесі.
60. Обов'язкова участь захисника у кримінальному провадженні.
61. Залучення захисника до проведення окремої процесуальної дії.
62. Відмова від захисника або його заміна.
63. Подання захисником скарг та клопотань.
64. Ознайомлення з матеріалами кримінального провадження.
65. Захист підозрюваного.
66. Захист потерпілого.
67. Участь захисника під час проведення окремих процесуальних дій.
68. Участь адвоката в апеляційному та касаційному провадженні.
69. Механізм забезпечення права на захист.
70. Система безоплатної правової допомоги в Україні.
71. Організація роботи адвоката в цивільному, господарському та адміністративному процесах.
72. Процесуальний статус адвоката в цивільному процесі.
73. Права та обов'язки адвоката в господарському процесі.
74. Процесуальний статус адвоката в адміністративному судочинстві.
75. Тактика здійснення представництва адвокатом інтересів фізичних та юридичних осіб в цивільному судочинстві.
76. Особливості тактики здійснення представництва адвокатом інтересів фізичних та юридичних осіб у господарському судочинстві.
77. Тактика здійснення представництва адвокатом інтересів фізичних та юридичних осіб в адміністративному судочинстві.
78. Діяльність адвоката на стадії судового розгляду цивільних та господарських справ.
79. Сутність надання правової допомоги в оскарженні судових рішень.
80. Участь адвоката у вирішенні спорів у Вищих судах України.
81. Здійснення представництва адвокатом інтересів фізичних та юридичних осіб в цивільному, господарському та адміністративному судочинстві.
82. Міжнародні стандарти адвокатської професії.
83. Відносини адвоката іноземної держави з органами адвокатського самоврядування.
84. Представництво адвокатом інтересів фізичних та юридичних осіб в органах державної влади України та міжнародних судових установах.
85. Проблема відповідності чинного національного законодавства про адвокатуру та адвокатську діяльність міжнародним стандартам.
86. Основні засади організації роботи адвоката в провідних європейських країнах.
87. Адвокатська діяльність за законодавством Німеччини.
88. Характеристика діяльності адвокатури Франції.
89. Організація адвокатської діяльності у США.
90. Особливості здійснення адвокатської діяльності за законодавством Великобританії.